

ALEXANDR BLOK

Anyámnak

*Nézd csak, a távoli égi határnak
Pusztá terét felbólk szelik át;
Látod, a lég hogy' szűri a sápadt,
Hűvös Hold közönyös sugarát?*

*Nincs mit nézned a csillagos égen,
Hallgatagon sűt a Hold s hidegen!
Nem vagy-e boldog a földi vidéken?
Nem melegít a szived tüze sem?*

*Csillagözönben, égbeli pályán
Úszik a Hold, nincs válasza már...
Bús, kusza fények távoli táján
Bárhova mégy, csak a sír fagya vár...
1898*

***

*Mi jót és rosszat egyaránt lenézünk,
Harc nélkül hervadunk már pályánk kezdetén.
Lermontov*

*Midőn a csőcselék tombolva, ünnepelve
Bálványokat teremt vagy hűtlenül ledönt,
Reám, a vakra is, talán hajnalra kelve
Az ifjúság szent fénye rámköszönt!
Őt várom én, rá vágyom immár túl nehéz lett,
Remény-hajóm is lassan elmerül!
A szívhalál mély börtönébe zártan
Közömbös embergyűlölő vagyok...
Ha zúg a csőcselék – némán kivárom,
Ha hív a csőcselék – nem mozdulok.
1899*

*Szép lassan csendesül az őszi nap futása,
Lassan kering a megsárgult levél,
Áttetszőn friss a nap, lombillatú a szél,
S le nem lassítható a lélek hervadása.*

*És így öregszik napról napra már,
S ha sárgán hull a lomb keringve, szállva,
Úgy érzi, úgy emlékszik, úgy találja,
Hogy sok korábbi ősz nem volt ilyen sivár.*
1900

*A lelkemet még mindig tiszta fénnel
Elmúlt napok varázsa tölti el.
De im a kora ősz már bánatot lehel,
Körülvesz hűvös és borús lélegzetével.
Az éj sötét már. Válni kell.
S mint egykor, hallom én a messzeségen át:
Siralmas bűneim bocsánatáért
Ofélia, ó, nimfa, mondj imát!
S a lelkem megtelik s reményt veszejtve szárnyal
Szép, messzetűnt emlékeim rajával.*
1990

*Ott fent az esthomály s a fal már összeért.
Világos ablakot világos csend ölelget.
Az ajtók csendesek, a lépcső is sötét,
S a sarokban az est megannyi árnya reszket.*

*Az ajtó fényben áll, kint szürkül csendesen.
Az utcán végtelen a nyüzsgés és a lárma.*

*Rád várok én, szegény, késői kedvesem,
Árván maradt szívem utolsó esti álma.
1902*

Péter

Jevg. Ivanovnak

*Alszik, míg rőt az alkonyat.
És álmos rózsaszín a vértje.
A kígyó bronzpaták alatt
Sziszeg gomolygó ködbe nézve.*

*Halk esteken munkába fog,
Úgy tekereg magasba szállva.
Péter kezében fellobog
És táncra kél a fáklya lángja.*

*Az esti fények sík, kopár
Járdára, kirakatra hullnak.
Hol parkok tompa fénye vár,
Sorokban víg párok vonulnak.*

*Homálytól hűnynek halk tüzek,
A szem csábító szembe mélyed,
Sarkok mögül hamvas szüzek
Kegyelmet esdekelve kérnek.*

*A szikla ormán most a cár
Megrázza bűzös füstölőjét,
S koromfelhő takarja már
A lámpa hívó esti fényét.*

*Fel! Fel! Fogásra hív a hang
A holdas téri utcakőre!
A nőké – mint az estharang,
A férfiaké – mintha bőgne!*

*Ő óvni fogja városát,
És reggel bíborszínben égve
Kinyújtja fénylő pallosát
A csöndes főváros fölébe.
1904*

***

*Minden ember elment. Minden elcsitult.
Minden gond a Földön mély álomba hullt.*

*Megmaradt a sok nap, sok vidám dalunk,
Maradt a valóság: mi – magunk vagyunk.*

*Minden, ami elmúlt, itt van újra ma:
Itt a zsenge hajnal sápadt mosolya.*

*Tó tükre a lelkem, oly nyitott vagyok.
Hogyha látni vágysz, jöjj, megláthatod
1903*

***

*Megmászta én minden hegyormot,
Láttam megannyi táj egét,
Bagolyszemek s éjféli harmat
Világítottak fáklyaként.*

*Kövess! Kövess! Kérlelsz, de látom,
Hiszékeny és könnyelmű vagy,
De mégegyszer fel nem kínálok
A méreggel telt poharat!*

*Ó, nem! Minden jelt betemettem,
Felégettem minden nyomot!
Mit meg nem írtam, elfeledtem,
Nem éri fel a Csillagot –*

*A csillagot, melynek világát
Megélve – mind megfizetem
Dicsőségem s bukásom árát,
Amiknek terhét viselem!*

1904

***

*Szóke szellő röpte fárad,
Szürke est homálya támad,
Halk fenyőre varjú száll,
Álmos hírt pendítve már.*

*Idegen, sötét ligetben
Jutok-e eszedbe még?
Hallgató, szerény szerelmem
Éjjelente fáj-e még?*

*Állhatatlan bár a lelked,
Egyre ott érzed feletted
Ifjú büszkeségedet,
Asszonyos hűségemet.*

*Hát ne kergess könnyű szárnyon
Röppenő kísértetet,
Hogyha szíved, drágaságom,
Más lánnyal boldog lehet...*

*Ég veled hát! Itt az este,
Alacsonyán száll a fecske,
Közeleg a fürgeteg,
Kormos éjbe néz szemed.*

1905

Fáradtság

*Kinek keserves sors a része,
Azon a körtánc sem segít.
Mint csillag, úgy merül az égbe,
S új csillag ég helyén megint.*

*S az éjen át rövid az ösvény.
Közel van sírunk széle már!
S rövidebb rím sincs, mint a fősvény,
Sötét és szárnyas rím: halál.*

*Ha meg találkozunk, ha válunk,
Az arcunkon bús pír terem...
De fáradtságunk, majd bukásunk
S haláltusánk is győzelem.*

1907

Kleopátra

*A bús, komor panoptikumba,
Mely évek óta nyitva már,
Részeg tömegként, szinte futva
Megyünk... A múlt cárnője vár.*

*Üvegkoporsó zárja testét,
Nem élő, és nem is halott,
S akik tolongva felkeresték,
Illetlenül sugdosnak ott.*

*Aludna csak, feledni vágyva –
Lustán hever a váll, a kar...
A kígyó nesztelen fullánkja
Lassan viasz mellébe mar...*

És én, a nemtelen, a hitvány,
Dagadt pillákkal érkezem,
S legeltetem nemes profilján
S viasz testén bágyadt szemem...

Mindenki bámul, ám ha tested
Valóban itt porladna most,
Gyakran belengené a termet
Borús, de büszke sóhajod:

„Hódoljatok csak térdre hulltan.
Tömjént, virágot hozzatok.
Én Egyiptom cárnője voltam.
Most – por, hamu, viasz vagyok.” –

„Cárnő! Meghódítasz, ha nézlek!
Hazádban rab voltam csupán,
Most meg kegyes hozzám az élet:
Költő s vár sorsa vár reám!

Te látod-e, hogy Oroszország,
Mint Róma, tőled részegül?
Hogy én most Cézár büszke sorsát
Kapom tetőled örökül?”

Nézem. Nem hall. De mintha keble
A vékony lenge vásznan át
Most lassan, ringva lélegezne...
Már hallom is csöndes szavát:

„Akkor vihar kísért, szilaj vész,
S hatalmam most is nagy lehet:
A részeg költő – sír, ha rám néz,
A részeg utcalány – nevet.”

1907

*Te vártál. Elfogyott erőd.
Elmosolyodtál haloványan.
Hajad sötét vállad fölött
Kibomlott elterülve lágyan...*

*A nagyvilág apró, silány –
Ne lássunk hát olyan sötéten!
Az emberek mondják csupán,
Hogy várjunk hódolón, szerényen...*

*Itt meg – visongó síp dalol
Szivettépő bús szenvedéllyel:
„Más bölcsőjét ringasd, ahol
Csak gyűlölt gyermeket becézel...”*

*S én – itt vagyok. Az életem
Mint líráim, sértő hangú, káros,
S én megalázva, mérgesen
Bolyongok, mint egy vándorárus...*

*Hajad sötétjén nézve át
Hiszem, látom lényed varázsát.
Elárvult lelkem – hű kutyád,
A lábaidnál rázza láncát...*

*És újra csak, és újra csak
Kell, hogy sötét szemedbe nézzek,
Hogy neveden szólítsalak,
Melletted lélegezzem, éljek...*

*Ábránd! Vak, pusztá álmodás!
Csak méreg – méregért cserébe...
Úgy hagylak el, mint bárki mást,
Nem álnokul, semmit se vétve...*

*Oly furcsa élni s tudni azt,
Hogy földünkön nem új ma semmi!
Hogy tomboló derűt, vigaszt
Halott tud csak papírra vetni!*

*Mit bánja azt egy emberöltő,
Mi hasznom s tőled mit kapok,
Ha meg – bevégzem s meghalok,
Felírják majd fejfámra: Költő!
1908*

***

*A hosszú kint sosem felejttem;
Már hűnyini kezdett kint az éj,
S ernyedt kezét nyújtotta csendben
Az ébredő nappal felé.*

*A mindig értelmetlen élet
Kínzott, alázott, égetett;
A kupolák, míg hajnal éledt,
Úgy nőttek, mint kísértetek;*

*S a léptek sűrűbben kopogtak
A járda sok fénylő kövén;
S esőcsepp-gyűrűk sokasodtak
A szürke tócsák tengerén;*

*S a reggel nyúlt, csak nyúlt magában...
S egy kérdés kínzott szüntelen;
S könnyem tavaszi záporában
Nem oldódott meg semmi sem.
1908*

*A kocsmapult mellé ragadtam.
Minden – mindegy. Részeg vagyok.
A boldogság – csillám alakban
Egy trojkán messze vágatott...*

*A trojka századok havában,
Idők ködében elmerül...
A felkavart ezüst homályban
Szívemre furcsa mámor ül...*

*A patkók, szikrákat lövelve,
Az éjbe fényt derítenek...
A csengő azt csacsogja egyre,
Hogy boldog én sosem leszek...*

*Csupán a hám, aranyban égve,
Hallatszik, látszik fényesen...
De lelkem... lelkem épp csak élne...
Tökrészezen... tökrészezen...
1908*

Egy kisdéd halálára

*Amíg az út homokja csendben
Csikorgott lépteim alatt,
Szomorkás és szabad szívemben
Az ember még békén maradt.*

*S bár egy ilyen halált megértek,
Míg szállt az ének, lelkemet
Sérelmek, megcsalt szenvedélyek
Izzó keserve szállta meg.*

*Már vészjósan szorult ökölbe
Mindeddig jóságos kezem.
Már mérgezett lelkembe döfte
Fullánkjait a gyötirelem...*

*Mérgem meg tudom zabolázni,
S felejtem búmat is talán.
Ha jön az éj, e szent, parányi
Koporsóhoz száll majd imám.*

*De – hogy e gyászt meg is köszönjem,
És térdre hulljak? – Nincs okom!
E boldog kisedért a könnyem
Hullatni Nélküled fogom.
1909*

A Démon

*Jöjj, jöjj utánam – mint a szolgám
Alázattal s hűségesen.
Fényben sziporkázó hegy ormán
Szilárd sziklára szállsz velem.*

*Majd megragadlak, s feneketlen
Mélység fölött röptelek el,
S a kába rémület szivedben
Vidítva hat rám, feltüzel.*

*Az éter szállongó porában
Szárnyam között elrejtelek,
És izmos két karomba zártan
Úgy viszlek, el nem ejtelek.*

*Hegyek között szűztiszta réten
Utunk fehér fényben vezet,*

*És égi-szép testem tüzében
Megperzselem a testedet.*

*A földi ember mind csak ámít –
Tudod te azt, hogy mily galád
Hazúgság, szálnalmas csalárd, mit
Vad szenvedélynek mond a szád?*

*Ha majd a szél újból elernyed,
Te, elkábítva általam,
Vinnéd, emelnéd könnyű tested
Gyönyörtől, vágytól ittasan.*

*S ahol az ég tűzfénye csillog,
Oda röptelek ezután –
Onnét a Föld parányi csillag,
S a csillag csöppnyi Föld csupán.*

*S míg hallgatsz ámulatba esve,
Száz új világ tűnik megint
Mint bűvös látomás szemedbe –
Varázslatom játéka mind...*

*Rémülten és halálraváltan
Súgod remegve: hagyj, eressz...
S én szárnyamat szélesre tártan
Mosolygok, úgy mondom: mehetsz!*

*S e szent mosolygástól kísérve
Már röptödben megsemmisülsz,
S a fényben úszó puszta mélybe
Mint hulló kődarab repülsz...*

1910

A királylány

*Nem találsz a földtekét bejárva
Szebb, fehérebb vállakat.
Hangja gyöngéd, hangja mint a hárfa,
Hízeleg, ha szól, ha felkacag.*

*Mind a költők, ha dalolni vágnak,
Őt dicsérik, őt.
Suttogó, irigy leányok állnak
Néma ajtó előtt.*

*Halk lovagja súlyos vértet öltve
Elment messzire;
Pusztító, halálos harcba küldte
Finom hófehér keze.*

*Am amint a hűvös vártoronyból
Szétekint, s a szél
Zöld mezőkről, kéklő halk tavakról,
Zúgó erdőkről mesél,*

*Könnye csillan, míg a messzeségben
Darvak szállanak,
Felhők úsznak fent a tiszta égen,
S bíbor fényben ég a nap...*

*Bizton érzi – lelke bajnokára
Mindhiába vár,
Elfelejtett messzi otthonába
Nem tér vissza soha már.*

1914